

«Εκπαιδευτικά σενάρια ως μέσο αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού στο Νηπιαγωγείο.»

Ειρήνη Ρ. Θεοφάνους

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	3
1. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Μιμή η Κουταλατού».....	4
1.1 Στόχος σεναρίου	4
1.2 Περιγραφή σεναρίου.....	4
1.3 Ενδεικτικές Δραστηριότητες.....	5
2. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Μουντζουρωμένη ζωγραφιά- Σπασμένα γυαλιά. Βοήθησε με!»	6
2.1. Στόχος σεναρίου	6
2.2. Περιγραφή σεναρίου:.....	6
2.3 Ενδεικτικές Δραστηριότητες.....	7
3. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Ο μικρός Φώτης κάθεται και κλαίει!».....	8
3.1. Στόχος σεναρίου	8
3.2. Περιγραφή σεναρίου.....	8
3.3. Ενδεικτικές Δραστηριότητες:	9
4. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Τα διαφορετικά δίδυμα αδέρφια! ».....	11
4.1. Στόχος σεναρίου	11
4.2.Περιγραφή σεναρίου.....	11
4.3. Ενδεικτικές Δραστηριότητες.....	12
5. Επίλογος.....	13

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία βασίζεται στο μάθημα «Δυνατότητες Αντιμετώπισης του Σχολικού εκφοβισμού» το οποίο παρακολούθησα στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού προγράμματος, «Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση.»

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιαστούν τέσσερα διαφορετικά εκπαιδευτικά σενάρια, με ενδεικτικές δραστηριότητες και στόχους. Κάθε εκπαιδευτικό σενάριο της παρούσας εργασίας αναφέρεται με τη σειρά στα εξής είδη εκφοβισμού: Λεκτικός εκφοβισμός, σωματικός εκφοβισμός (καταστροφή περιουσίας), έμμεσος εκφοβισμός (κοινωνικός αποκλεισμός) σε συνδυασμό με λεκτικό εκφοβισμό και τέλος λεκτικός εκφοβισμός.

Τα πιο κάτω σενάρια θα χρησιμοποιηθούν στο επίπεδο τάξης στα πλαίσια μίας αντί-εκφοβιστικής εκστρατείας.

1. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Μιμή η Κουταλαυτού»

1.1 Στόχος σεναρίου: Τα παιδιά να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους.

1.2 Περιγραφή σεναρίου:

Η Μιμή είναι ένα κοριτσάκι πέντε χρονών. Σήμερα ξύπνησε πολύ χαρούμενη, πετάχτηκε από το κρεβάτι της και φώναξε: «Γιούπι!!! Σήμερα θα πάω για πρώτη φορά στο νηπιαγωγείο!!!». Η μαμά της, της χαμογέλασε και της είπε ότι είναι σίγουρη ότι θα της αρέσει πολύ το νέο της σχολείο. Έφαγε πρωινό, ντύθηκε, πλύθηκε και φόρεσε το πιο φωτεινό της χαμόγελο. Όταν έφτασαν στο σχολείο η μαμά της, την αποχαιρέτησε φιλώντας την και της είπε: «Καλή αρχή μικρό μου και να θυμάσαι είσαι όμορφη , πολύ όμορφη.»

Η Μιμή μπήκε γεμάτη χαρά στην τάξη της. «Γεια σας! Είμαι η Μιμή είμαι πολύ χαρούμενη που μεγάλωσα και φοιτώ πλέον στο νηπιαγωγείο. Είμαι σίγουρη θα αποκτήσω καινούριους φίλους που θα τους αγαπώ και θα με αγαπάνε.»

Ξαφνικά η Μιμή άκουσε δυνατά γέλια. «Χαχαχαχα!!! Τι αυτάρες είναι αυτές! Πώς πετάγονται έτσι; Σαν παλιοκουτάλες είναι τα αυτιά σου! Χαχαχαχαχα! Μιμή η κουταλαυτού!»

Η μικρή μας Μιμή είχε κάτι το διαφορετικό από τα άλλα παιδάκια. Τα δύο μεγάλα πεταχτά αυτιά της την έκαναν ξεχωριστή. Η Μιμή στην αρχή δεν έδωσε καμία σημασία στο συμμαθητή της, τον Τζάκ ίσα ίσα που το διασκέδαζε κιόλας. Με το πέρασμα του χρόνου όμως κατάλαβε ότι αυτό δεν ήταν αστείο. Ντρεπόταν για τα αυτιά της και ήταν πολύ στεναχωρημένη.

Η Μιμή δεν ξυπνούσε πλέον με την ίδια όρεξη για να πάει στο σχολείο. Δεν της άρεσε καθόλου το σχολείο. Ξυπνούσε κάθε πρωί και πονούσε η κοιλίτσα της.

Εκείνη την μέρα, ο Τζάκ το είχε παρακάνει. Έλεγε και ξαναέλεγε για τα αυτιά της Μιμής. Η Μιμή ντρεπόταν πάρα πολύ. Έβλεπε το ρολόι και παρακαλούσε να τελειώσει γρήγορα η μέρα και να επιστρέψει στο σπίτι της.

Φεύγοντας από το σχολείο κάθισε ολομόναχη σε ένα παγκάκι και έκλεγε ασταμάτητα. «Αχ! Πόσο θα θελα κι εγώ να έχω μικρά αυτιά», έλεγε και ξαναλέγε και τα δάκρυα της έτρεχαν σαν ποτάμι. Ξαφνικά ακουσε μια φωνή να της λέει: «Κι όμως τα μεγάλα αυτιά είναι υπέροχα, για δεξ την μυτόγκα μου!» Η Μιμή γυρίζει και τι να δει; Ένα αγοράκι με μία τεράστια μύτη. Τον λέγανε Μπένη. Ο Μπένης κάθισε στο παγκάκι και η Μιμή με δάκρυα στα μάτια του τα είπε όλα. Όλα όσα την στεναχωρούσαν τον τελευταίο καιρό και όλα όσα τις κάνει ο Τζάκ ο

συμμαθητής της . Ο Μπένης της απάντησε: «Το κάθε παιδί είναι διαφορετικό. Μοιάζουμε ίδιοι αλλά είμαστε διαφορετικοί. Και ο Τζάκ θα έχει κάτι το διαφορετικό από σένα αλλά και κάτι το ίδιο, όπως και τα υπόλοιπα παιδιά. «Ναι!» φώναξε η Μιμή, « ο Τζάκ έχει το ίδιο ύψος με μένα αλλά έχει γουρλωτά μάτια.» Είναι καιρός ο Τζάκ να καταλάβει ότι το κάθε παιδί είναι διαφορετικό και ότι κάπου διαφέρουμε και κάπου μοιάζουμε. «Ας πάμε να του εξηγήσουμε. Θα μας βοηθήσουν και τα παιδιά. Έτσι δεν είναι παιδιά;»

1.3 Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- Οι πιο κάτω δραστηριότητες θα πραγματοποιηθούν σε μία σαραντάλεπτη περίοδο.

1.3.α) Συζήτηση: Τα παιδιά παρατηρούν τις εικόνες τους σεναρίου και τις περιγράφουν και ανταλλάζουν απόψεις. Τί το διαφορετικό είχε η Μιμή; Τι το διαφορετικό έχει ο Τζάκ; Τι το διαφορετικό είχε ο Μπένης; Τι ομοιότητες έχουν και τα τρία παιδιά; Τι θα λέγαμε του Τζάκ;

1.3.β) Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου: Μοιράζουμε στο κάθε παιδί από ένα μικρό καθρεφτάκι. Ζητούμε από τα παιδιά να παρατηρήσουν τον εαυτό τους και τους συμμαθητές/τριες τους. Στη συνέχεια, ζητάμε από τα παιδιά να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους. Για παράδειγμα ο συμμαθητής μου έχει μεγαλύτερη μύτη από μένα αλλά εγώ έχω μεγαλύτερα αυτιά ή ο συμμαθητής/τρια μου είναι πιο χοντρός/ή αλλά εγώ είμαι πιο κοντός /ή. Ακόμη και οι δίδυμοι μαθητές/τριες της τάξης έχουν διαφορές. Τέλος, η νηπιαγωγός της τάξης με τη βοήθεια της νηπιαγωγού ή της σχολικής βοηθού της τάξης εντοπίζουν τις δικές τους ομοιότητες και διαφορές με τη βοήθεια των παιδιών. Καταλήγουμε στο ότι όλοι έχουμε διαφορές αλλά και ομοιότητες.

1.3.γ) Θεατρικό παιχνίδι: Τα παιδιά κινούνται ελεύθερα στο χώρο με μια μουσική σε ήρεμο τέμπο. Όταν σταματά η μουσική καλούνται να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές με το παιδί που βρίσκεται μπροστά τους και να τις ονομάσουν. Τέλος, δίνουμε μία πρόταση στο κάθε παιδί την οποία πρέπει να συμπληρώσουν. Για π.χ. Ο Γιάννης διαφέρει από τον Κώστα γιατί... ή η Άννα μοιάζει με την Παναγιώτα γιατί...

2. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Μουντζουρωμένη ζωγραφιά- Σπασμένα γυαλιά. Βοήθησε με!»

2.1. Στόχος σεναρίου: Τα παιδιά θεατές να αναφέρουν τα περιστατικά εκφοβισμού στη δασκάλα.

2.2. Περιγραφή σεναρίου:

Πόσο αρέσει στη Δανάη η ζωγραφική! Μόλις η δασκάλα μοιράσει τα λευκά χαρτιά της έρχεται να ουρλιάξει από τη χαρά της! Παίρνει τα πινέλα τις νερομπογιές, τις κυρομπογιές και τα χρώματα και αρχίζει τη δημιουργία. Μπορεί να μην είναι η καλύτερη ζωγράφος αλλά της αρέσει πολύ η ζωγραφική. Πάντα προσπαθεί να δώσει τον καλύτερο της εαυτό και να φτιάξει όμορφες ζωγραφίες.

Μόλις ακούσει τη δασκάλα να λέει στο τραπεζάκι της ζωγραφικής να πάει η πράσινη ομάδα που είναι η δική της, της έρχεται να πετάξει από τη χαρά της. Ο λόγος που χαίρεται τόσο πολύ η Δανάη δεν είναι μόνο επειδή της αρέσει η ζωγραφική αλλά επειδή στην ομάδα της είναι και η καλύτερη της φίλη η Λία. Είναι πραγματικά αχώριστες. Μαζί στα παιχνίδια, δίπλα-δίπλα στο μάθημα μαζί στο διάλειμμα και τι πιο ωραίο, μαζί και στη ζωγραφική.

Μαζί τους στην πράσινη ομάδα της ζωγραφικής είναι και δύο αγοράκια, ο Θοδωρής και ο Ανέστης. Ο Θοδωρής και ο Ανέστης είναι οι καλύτεροι φίλοι.

Η Δανάη τελευταία δεν χαίρεται καθόλου όταν ακούει τη δασκάλα να λέει: «Η πράσινη ομάδα στη ζωγραφική.» Ο λόγος που η Δανάη πλέον δεν χαίρεται να πηγαίνει στη ζωγραφική είναι γιατί ο Θοδωρής και ο Ανέστης, τις τελευταίες φορές, μουντζουρώνουν με μανία τις ζωγραφιές της και της κάνουν νεύμα να μην το ομολογήσει στη δασκάλα. Η δασκάλα βλέπει τη ζωγραφιά αλλά επειδή δεν ξέρει τι έγινε λέει απλά: «Πολύ ωραία η ζωγραφιά σου Δανάη μου, με λίγη ακόμη δουλίτσα είμαι σίγουρη ότι θα τα καταφέρεις καλύτερα την επόμενη φορά.» Η Δανάη χαμηλώνει το βλέμμα της και ο Θοδωρής και ο Ανέστης κρυφογελούν.

Μόνο η Λία η καλύτερη της φίλη ξέρει τι περνάει και σίγουρα νιώθει άσχημα που δεν είπε τίποτα σε αυτά τα δύο αγόρια. Μάλλον τους φοβήθηκε, φοβήθηκε μην της κάνουν και αυτής τα ίδια.

Χθες όμως ο Θοδωρής και ο Ανέστης το παράκαναν. Καθώς έπαιζαν στην αυλή πλησίασαν την Λία και τη Δανάη. Με μια γρήγορη κίνηση άρπαξαν τα γυαλιά της Δανάης τα έριξαν στο πάτωμα και τα πάτησαν. Τα γυαλιά έγιναν μικρά- μικρά κομματάκια. «Χαχαχαχαχα! Να δούμε αύριο πως θα βλέπεις να ζωγραφίσεις», της είπαν.

Τα υπόλοιπα παιδιά που ήταν μπροστά δεν είπαν τίποτα, παρά μόνο γελούσαν και κορόιδευαν. Ούτε η Λία βρήκε το κουράγιο να τους πει να σταματήσουν να το κάνουν αυτό και να φωνάξει στη δασκάλα να βοηθήσει τη Δανάη. Η Δανάη νιώθει άσχημα που ούτε και η καλύτερη της φίλη δεν τη βοηθάει. Την καταλαβαίνει όμως γιατί ξέρει ότι φοβάται και αυτή.

Το επόμενο πρωί η Λία υποδέχεται τη Δανάη στο σχολείο με μια τεράστια αγκαλιά. Όταν η δασκάλα λέει η πράσινη ομάδα στη ζωγραφική, η Λία σφίγγει το χέρι της Δανάης και της λέει: «Έλα πάμε στη δασκάλα ήρθε η ώρα να κάνω το σωστό!» «Και ποιο είναι το σωστό;» Ρώτησε η Δανάη φοβισμένη. «Θα σου εξηγήσουν τώρα τα παιδιά!»

2.3 Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- Οι πιο κάτω δραστηριότητες θα πραγματοποιηθούν σε μία σαραντάλεπτη περίοδο.

2.3.α) Συζήτηση: Τα παιδιά παρατηρούν τις εικόνες τους σεναρίου και τις περιγράφουν και ανταλλάζουν απόψεις. Τί νομίζετε έχει στο μυαλό της να κάνει η Λία; Τι θα πει στη δασκάλα; Έχετε παρατηρήσει να γίνεται κάτι παρόμοιο στο σχολείο μας και κάποια παιδιά να γελάνε και να μην κάνουν τίποτα για αυτό; Τι θα έπρεπε να κάνουν;

2.3.β) Ο αγαπούλας της τάξης μας: Λέμε στα παιδιά ότι ο αγαπούλας, το αρκουδάκι της τάξης μας, θα πάει για λίγες μέρες στο σχολείο της Δανάης. Ο Αγαπούλας ρωτάει τα παιδιά τι πρέπει να κάνει σε περίπτωση που δει ότι κάποιο παιδί κάνει κάτι παρόμοιο σε κάποιο/α συμμαθητή-συμμαθήτριά του. Τα παιδιά πρέπει να του εξηγήσουν τι πρέπει να κάνει όταν δει ένα παρόμοιο περιστατικό (να το αναφέρει στη δασκάλα).

2.3.γ) Δραματοποίηση του σεναρίου: Το σενάριο μοιράζεται σε δύο μέρη. Πρώτο μέρος θα είναι η σκηνή όπου τα αγόρια μουτζουρώνουν το σχέδιο της Δανάης και το δεύτερο μέρος θα είναι η σκηνή που τα αγόρια σπάζουν τα γυαλιά της. Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες και μοιράζονται οι ρόλοι (θύμα, θύτες, θεατές, δασκάλα). Οι ρόλοι θα εναλλάσσονται ώστε να περάσουν όλα τα παιδιά από το ρόλο των θεατών του περιστατικού. Τα παιδιά καλούνται να δραματοποιήσουν το τέλος ως υπεύθυνοι θεατές αναφέροντας το στην δασκάλα τους.

3. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Ο μικρός Φώτης κάθεται και κλαίει!»

3.1. Στόχος σεναρίου: Να ξεχωρίζουν και να ονομάζουν τα συναισθήματα που βιώνει το παιδί πριν γίνει θύμα εκφοβισμού και τα συναισθήματα που βιώνει το παιδί αφότου έγινε θύμα εκφοβισμού.

3.2. Περιγραφή σεναρίου:

«Ξύπνα Φώτη! Σήμερα είναι η πρώτη σου μέρα στο καινούριο σου σχολείο.» Η φωνή της μαμάς ξύπνησε το Φώτη. Ο Φώτης σήμερα θα πάει στο νέο του σχολείο. Φοιτούσε σε σχολείο της Ελλάδας αλλά χρειάστηκε να αλλάξει σχολείο γιατί μετακόμισαν στην Κύπρο. Δεν ανησυχεί για το νέο του σχολείο. Ο Φώτης είναι σίγουρος ότι θα τα πάει πολύ καλά και θα κάνει καινούριους φίλους.

Μπήκε στην τάξη και χαιρέτησε τη δασκάλα του και τους συμμαθητές του. Η δασκάλα τον καλωσόρισε και τον σύστησε στους συμμαθητές του. Τα παιδιά τον υποδέχτηκαν με ένα δυνατό χειροκρότημα.

Στην αρχή όλα κυλούσαν όμορφα. Ο Φώτης έκανε φίλους και διασκεδάζει πραγματικά στο νέο του σχολείο. «Καλά έκανα που δεν ανησυχούσα», έλεγε στη μαμά του και τα ματάκια του έλαμπαν από χαρά. Όλοι οι συμμαθητές του τον βοηθούσαν, του έδειχναν τους χώρους του σχολείου όλοι ήθελαν να παίξουν μαζί του και όλοι ήθελαν να καθίσουν δίπλα του στον κύκλο συζήτησης. Ο Φώτης ήταν πραγματικά ευτυχισμένος. Κάθε μέρα πήγαινε σπίτι φορώντας το πιο φωτεινό του χαμόγελο. Κάθε πρωί ξυπνούσε με όρεξη για να πάει στο σχολείο και να δει τους συμμαθητές του. Περνούσαν τόσο όμορφα μαζί!

Η ώρα που όλα τα παιδιά κάθονται στον κύκλο συζήτησης είναι η καλύτερη για το Φώτη. Εκείνη την ώρα η δασκάλα δίνει τα «χίλια μπράβο», στα παιδάκια που ήταν εξαιρετικοί μαθητές κατά τη διάρκεια της μέρας. Πάντα ανάμεσα σε αυτά τα παιδιά είναι και ο Φώτης.

Αυτό απ' ότι φάνηκε δεν άρεσε σε κάποια παιδιά. Εκείνο όμως που δεν τους άρεσε καθόλου μα καθόλου, ήταν που η δασκάλα έβαλε τη ζωγραφιά του Φώτη στον πίνακα και έδωσε μπροστά σε όλα τα παιδιά τα συγχαρητήρια της στο Φώτη για την εξαιρετική του δουλειά.

Τότε άλλαξαν όλα. Τα συγκεκριμένα παιδιά είπαν στους υπόλοιπους να μην κάνουν παρέα το Φώτη. «Μια χαρά ήμασταν πριν έρθει αυτός στο σχολείο μας! Δεν χρειαζόμαστε τον καινούριο

στο σχολείο μας, να φύγει!» Κανένας πλέον δεν ήθελε στην παρέα του τον μικρό Φώτη. Όταν ο Φώτης πλησίαζε μερικά παιδιά για να παίξουν μαζί του, του έλεγαν: «Φύγε! Δεν είσαι φίλος μας πια. Να φύγεις να πάς στο παλιό σου σχολείο.» Ο Φώτης πλέον παίζει μόνος του στο κουκλόσπιτο, μόνος του στον υπολογιστή, μόνος του στη ζωγραφική, μόνος σε όλα. Την ώρα που τα παιδιά κάθονται στον κύκλο συζήτησης κανένα παιδάκι δε θέλει να καθίσει δίπλα του. Αν η δασκάλα επιμένει να καθίσει κάποιο παιδάκι κοντά στο Φώτη, τότε αυτό τραβά το καρεκλάκι του να είναι όσο το δυνατό πιο μακριά από το Φώτη.

Όσο κι αν του άρεσαν τα διαλείμματα παλιά τώρα πια δεν χαίρεται καθόλου. Κάθεται μόνος του στο παγκάκι και δεν έχει όρεξη να φάει το κολατσιό του. Τα ματάκια του γεμίζουν δάκρυα και τα σκουπίζει γρήγορα για να μην τον δει η δασκάλα του. Ντρέπεται και φοβάται να μιλήσει ο ίδιος στη δασκάλα του. Ντρέπεται και φοβάται να ζητήσει από τα παιδιά να μπει στην παρέα τους γιατί ξέρει ότι θα του πουν ότι δεν το θέλουν για φίλο τους.

Κάθε πρωί παραπονιέται στη μαμά του ότι δεν θέλει να πάει σχολείο και ότι πονάει η κοιλίτσα του. Δεν του αρέσει να λέει ψέματα στη μαμά του αλλά τι να της έλεγε, ότι φοβάται να πάει σχολείο, μήπως πάλι κάποιο παιδί του πει ότι δεν το θέλουν στο σχολείο τους; Ότι λυπάται που δεν έχει κανένα φίλο; Ότι νιώθει μόνος; Σίγουρα η μαμά του θα στενοχωριόταν. «Αχ, πόσο όμορφα ένιωθα στην αρχή! Αχ και να ξέρατε πώς νιώθω τώρα!»

3.3. Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- Οι πιο κάτω δραστηριότητες θα πραγματοποιηθούν σε μία σαραντάλεπτη περίοδο.

3.3.α) Συζήτηση: Η νηπιαγωγός ξαναδιαβάζει φράσεις, (που έχουν πλαστικοποιηθεί και έχουν δίπλα μια μικρή εικόνα που αναπαριστά αυτό που γράφεται) από το σενάριο και τοποθετούνται από τα παιδιά σε δύο στήλες στον πίνακα ανάλογα με το πως ένιωθε ο Φώτης πριν το περιστατικό του εκφοβισμού και μετά. Για παράδειγμα, διαβάζονται φράσεις όπως: « Τα παιδιά υποδέχτηκαν τον Φώτη με ένα δυνατό χειροκρότημα.» Τα παιδιά καλούνται να πουν πώς ένιωθε ο Φώτης πριν το περιστατικό του εκφοβισμού (π.χ. χαρά, ευτυχία). Στη συνέχεια διαβάζετε μια άλλη φράση που αναφέρεται μετά το περιστατικό του εκφοβισμού για παράδειγμα, «φύγε από εδώ δεν είσαι πλέον φίλος μας.» Τα παιδιά καλούνται να πουν τι ένιωθε ο Φώτης ακούγοντας τα λόγια αυτά (π.χ. λύπη ,φόβο). Σε κάθε περίπτωση τα παιδιά θα πρέπει

να τοποθετήσουν την πλαστικοποιημένη φράση στη σωστή στήλη ξεχωρίζοντας τα αρχικά συναισθήματα του Φώτη με τα συναισθήματα του, μετά το περιστατικό του εκφοβισμού..

3.3.β) Τα κουτιά των συναισθημάτων. Η νηπιαγωγός τοποθετεί δυο κουτιά στον κύκλο της συζήτησης το ένα είναι κόκκινο και απέξω έχει εικόνα του Φώτη που απεικονίζεται χαρούμενος πριν το περιστατικό εκφοβισμού .Το άλλο είναι μαύρο και απεικονίζεται ο Φώτης μετά το περιστατικό του εκφοβισμού. Οι εικόνες του σεναρίου γίνονται σε σμίκρυνση και τα παιδιά καλούνται να τοποθετήσουν την κάθε εικόνα στο κατάλληλο κουτί ονομάζοντας κάθε φορά πως νιώθει το θύμα.

4. Εκπαιδευτικό σενάριο: «Τα διαφορετικά δίδυμα αδέρφια! »

4.1. Στόχος σεναρίου: Να ξεχωρίζουν τις ευγενικές λέξεις- φράσεις και τις άσχημες (αγενείς) λέξεις-φράσεις.

4.2.Περιγραφή σεναρίου:

Ο Μαρτίνος και ο Κρατίνος είναι δύο δίδυμα αδέρφια που φοιτούν στην προδημοτική. Αν και μοιάζουν σαν δύο σταγόνες βροχής διαφέρουν σε κάτι.

Ο Μαρτίνος με το που μπαίνει στην τάξη λέει καλημέρα σε όλους και τους χαιρετάει ευγενικά. Πάντα έχει να πει μια ευγενική κουβέντα σε όλους. «Τι ωραία ζωγραφιά που έφτιαξες!», είπε τις προάλλες στην Κική τη συμμαθήτριά του. «Τι όμορφος που είσαι!», είπε στον Αντώνη, όταν ένα πρωί ήρθε φρέσκο κουρεμένος στο σχολείο. Όταν θέλει να παίξει με ένα παιχνίδι, που εκείνη τη στιγμή το κρατάει κάποιο άλλο παιδάκι του λέει ευγενικά: «Θα μπορούσες σε παρακαλώ, όταν τελειώσεις, να μου δώσεις το παιχνίδι σου; Ή θα μπορούσα σε παρακαλώ να παίξω μαζί σου; Όταν κάποιο παιδάκι το βοηθήσει σε κάτι είναι έτοιμος να του πει: «Σε ευχαριστώ πολύ!» Αν πάλι νιώσει ότι κάπου έχει κάνει λάθος είναι έτοιμος να πει « συγγνώμη.» Όταν βοήθησε το Γιαννάκη να δέσει τα κορδόνια του και ο Γιαννάκης τον ευχαρίστησε για τη βοήθεια του, ο Μαρτίνος του απάντησε: «Παρακαλώ.» Θέλει πάντα να κάθεται κάποιο άλλο παιδάκι μαζί του και να παίζουν όμορφα μαζί. Μάλιστα πάει ο ίδιος και προτείνει στα παιδιά να παίξουν μαζί του για να μην είναι μόνος. «Σας παρακαλώ θα ήθελε κάποιο παιδί να παίξει μαζί μου; Θα χαιρόμουν πάρα πολύ!»

Ο Κρατίνος διαφέρει πολύ από τον αδελφό του τον Μαρτίνο αν και είναι δίδυμα αδέρφια. Ο Κρατίνος, μιλάει με πολύ διαφορετικό τρόπο από τον αδελφό του. Τον τελευταίο καιρό ειδικά το παράκανε. Έχει βάλει στο μάτι το συμμαθητή του τον Διονύση και του κάνει τη ζωή του δύσκολη μιλώντας του πάρα πολύ άσχημα.

Ο Διονύσης είναι ένα αγοράκι που είναι στην ίδια ομάδα με τον Κρατίνο. Όταν παίζουν στα παιχνίδια ο Κρατίνος του μιλάει πολύ άσχημα. «Δώσε μου τώρα αυτό που κρατάς ,είναι δικό μου», του λέει θυμωμένα. Ο Διονύσης επειδή τον φοβάται του το δίνει. Τον κοροϊδεύει συνεχώς λέγοντας του: «Χαχαχαχαχα, πως είσαι έτσι; Είσαι ένας χάλιας και βρωμάς!» Ο Διονύσης φεύγει από δίπλα του γιατί φοβάται ότι ο Κρατίνος θα συνεχίσει να του μιλάει με αγενή τρόπο.

Όταν η ομάδα του Κρατίνου και του Διονύση βρίσκονται στην ζωγραφική, ο Κρατίνος του λέει: «Τι μουντζούρα είναι αυτή! Δεν ξέρεις να ζωγραφίζεις!» Ο Διονύσης κοκκινίζει και δεν του λέει τίποτα γιατί φοβάται. Καθώς ζωγραφίζει ο Διονύσης ο Κρατίνος του τραβάει με μανία το χρωματιστό μολύβι που κρατάει και του λέει: «Αυτό είναι δικό μου!» Ο Διονύσης σκύβει το κεφάλι και παίρνει ένα άλλο μολύβι αλλά φοβάται πολύ μην ο Κρατίνος του το τραβήξει και αυτό και του πει πάλι τα ίδια. Στα επιτραπέζια παιχνίδια που πρέπει να παίζουν δύο- δυο παιδιά μαζί αλίμονο σε όποιο παιδάκι πλησιάσει τον Κρατίνο! Μια μέρα έκανε το λάθος ο Διονύσης να καθίσει δίπλα του. Ο Κρατίνος με πολύ αγενή τρόπο γύρισε και του είπε: «Να φύγεις τώρα από εδώ, δε σε θέλω να παίζεις μαζί μου.» Ο Διονύσης σηκώθηκε από δίπλα του πήρε ένα πάζλ και κάθισε μόνος του να το φτιάξει.

Ο Μαρτίνος περνώντας μια μέρα από το χώρο που ήταν η ομάδα του αδελφού του, άκουσε τον αδελφό του τον Κρατίνο να μιλάει με τον τρόπο αυτό στο Διονύση. Σταμάτησε λοιπόν και του είπε: «Δεν μιλάς ευγενικά στο Διονύση το συμμαθητή μας! Είναι καιρός να μάθεις να ξεχωρίζεις τις ευγενικές λέξεις και προτάσεις από τις αγενείς. Έλα θα σε βοηθήσουν και τα παιδιά. Έτσι δεν είναι παιδιά;»

4.3. Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- Οι πιο κάτω δραστηριότητες θα πραγματοποιηθούν σε μία σαραντάλεπτη περίοδο.

3.3.α) Συζήτηση: Η νηπιαγωγός ξαναδιαβάζει από το σενάριο, λέξεις- φράσεις που έλεγαν ο Μαρτίνος και ο Κρατίνος και τα παιδιά καλούνται να πουν ποιες είναι οι ευγενικές και ποιες οι αγενείς.

3.3.β) Τα σπιτάκια της ευγένειας και της αγένειας: Στον κύκλο συζήτησης τοποθετούνται δύο μεγάλα χάρτινα σπιτάκια. Το ένα είναι χρωματισμένο με έντονα χρώματα και χρυσόσκονη και λέμε στα παιδιά ότι αυτό το σπιτάκι είναι το σπίτι της νεράιδας Ευγένειας. Το άλλο σπιτάκι είναι χρωματισμένο με μουντά χρώματα και λέμε στα παιδιά ότι αυτό το σπιτάκι είναι το σπίτι της νεράιδας Αγένειας. Πλαστικοποιούνται κάποιες λέξεις –φράσεις ευγενικές και αγενείς και αυτές του σεναρίου αλλά και άλλες που δεν περιλαμβάνονταν στο σενάριο και μοιράζονται στα παιδιά. Η νηπιαγωγός διαβάζει στο κάθε παιδί τη φράση που κρατάει και το παιδί καλείται να την ρίξει στο κατάλληλο σπιτάκι.

5. Επίλογος:

Στην παρούσα εργασία παρουσιάστηκαν τέσσερις μελέτες περίπτωσης, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια μίας αντι-εκφοβιστικής εκστρατείας στο επίπεδο της τάξης.

Η εκδήλωση εκφοβιστικών φαινομένων αποτελεί συχνό φαινόμενο στα σχολεία. Τα φαινόμενα εκφοβισμού πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη ακόμη και αν γίνονται από τρίχρονα παιδιά. Τα εκπαιδευτικά σενάρια/μελέτες περίπτωσης, αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών για τον σχεδιασμό αντί-εκφοβιστικών στρατηγικών. Η πρόληψη, η υιοθέτηση αντί-εκφοβιστικών πρακτικών και η άμεση αντιμετώπιση, συμβάλουν στην εξάλειψη του φαινομένου.